

denne Henseende maatte være Sogneforstanderskabet, hvorfor jeg har tilladt mig at foreslaae, at dette i Forening med Præsten skal afgive de Indberetninger, som lægges til Grund for Udsættelsen af den aarlige Capitelstaxt. — I § 2 har jeg foreslaaet, at naar en Tiendeeier er Medlem af Sogneforstanderskabet, maa han ikke have Sæde deri ved Fastsættelsen af Indberetningen; men jeg troer dog, at der er Trang til en Forandring i denne Paragraph, idet jeg er kommen efter, at der gives nogle Sogne, hvor Communen eier Kirken, og den Bestemmelse, at den private Tiendeeier skal træde ud ved Fastsættelsen af Indberetningen, turde derfor ikke ret passe her. Jeg skal imidlertid sørge for, hvis ikke det høitærede Thing vil have et Udvalg nebsat i denne Sag, hvad jeg forresten gjerne kunde ønske, ved Vædringsforslag at faae dette rettet. — Hvad § 3 angaaer, har jeg ogsaa, ved senere at overtænke Sagen, fundet, at deri burde indeholdes en Bestemmelse om, at der i Indberetningerne, for visse Egnes Skyld, skulde nævnes, om det var paa torabet eller sekrabet Byg, paa hvid eller graa Havre, at Prisen var sat. Der er nemlig enkelte Egne, hvor torabet Byg slet ikke dyrkes, men desuagtet paastaae Embedsmændene, at de have Ret til i deres Indberetninger at angive Prisen paa torabet Byg, uagtet det er notorisk, at Parterne ved Tiendeforeningerne albrig have tænkt paa at levere torabet Korn, og det er muligviis dette, der har bevirket, at Capitelstaxten i flere Aar, navnlig i den Egn, hvor jeg har hjemmeh, har været 1 a. 3 Mk. høiere end den almindelige Priis. Det Samme har været Tilfældet med Havren; i Hjørring, Thisted og en Deel af Nalborg Amt dyrkes kun graa Havre; men desuagtet sættes Prisen efter, hvad hvid Havre koster i Kjøbstæderne, og derved troer jeg, at der ikke skeer Yderne saa liben Uret. Jeg skal derfor ogsaa see, hvis der ikke bliver nebsat noget Udvalg, at faae rettet, hvad jeg i saa Henseende troer, der vil være at rette, idet jeg anseer det for meget ubilligt at forlange Prisen sat efter Prisen paa torabet Byg, hvor saadant slet ikke dyrkes, da dette bevirker, at Prisen i Almindelighed sættes meget høiere, end den Landmanden faaer for sin Sæd. — Ved § 4 har jeg ikke Noget at bemærke. Med disse saa

Orb skal jeg overlade Lovforslaget til det ærede Things Bedømmelse.

Formanden: Den Retselse, som den ærede Forslagsstiller gjorde opmærksom paa, mener jeg vil kunne ssee uden videre, da det af Contexten fremgaaer, at der ikke godt kan være meent den 2den Marts, men derimod maa være meent den 2den April. Hvis der altsaa ikke reises nogen Indvending derimod, vil jeg lade denne Forandring foretage i Lovforslaget.

Thalbitzer: At udrede visse Præstationer efter Capitelstaxt er, som bekjendt, en meget gammel Indretning her i Landet, og stammer, som alt Tiendevæsen, fra den catholske Tid. Capitelstaxten blev bestemt af den catholske Geistlighed ved de Møder, hvori den iagttog det aandelige og timelige Vælskærd for Kirken og sig selv, hvilke dengang kaldtes Capitelsmøder, medens man nu kalder dem Landemøder. Oprindeligt var det jo kun i Serdeleshed Munkene, der her kom sammen, for hver Dag at læse et Capitel af Bibelen, og deraf har Navnet, saavidt jeg veed, sin Oprindelse. Dengang blev dog Capitelstaxten ikke sat, saaledes som nu, eller i den Form som nu, idet Geistligheden alene bestemte en vis Sum som den Ydelse, man hvert Aar havde at præstere til Kirken og Geistligheden, og hvorefter man kunde, men ikke, som nu, skulde betale. Geistligheden satte den saaledes alene, som den ene Part i Sagen. Senere, i 1796 udgik, som bekjendt, Indbydelsen til Tiendeforeninger, men det var først, efterat Frd. af 8. Jan. 1810 mere fuldstændigt havde reguleret disse Forhold i alle Retninger, at Capitelstaxten blev sat paa den nuværende Maade. Det var navnlig de af Regjeringen bestilte Herredsfogder, der i Forening med Geistligheden satte Prisen, og de vare jo ogsaa de Eneste, der dengang kunde gjøre det; thi det var jo i Slutningen af forrige Aarhundrede, hvor Alt gjordes for Folket, men Intet ved Folket, og det var altsaa naturligt, at de dengang bestilte Børgere, der ikke kunde være Andre end Øvrigheden, maatte tale Ydernes Sag. Saaledes er det da opstaaet, at Capitelstaxten paa denne Maade blev sat som Norm for de Præstationer, som Yderne og Nydterne